

[Automatisk tekstet av Autotekst med NB Whisper. Kan inneholde feil.]

[SPEAKER_01]

Mange studenter opplever det som overveldende å få beskjed om at de må lese kanskje flere tusen sider av pensum før første eksamen. Hvordan skal studentene klare å huske alt det?

[SPEAKER_02]

De skal ikke huske alt de leser.
De skal få oversikt og innsikt, og det fins jo gode strategier.

[SPEAKER_01]

Dette er podkasten om akademisk skriving, et samarbeid mellom bibliotekene ved Universitetet i Stavanger, Nord universitet og Høgskolen i Østfold.
Jeg heter Ingeborg Marie Jensen og driver studieverksted ved Universitetsbiblioteket i Stavanger.
Jeg har med meg Miriam Emilie Joy Natvik, som er spesialpedagog samme sted, og Stine Løkkeberg, som er førsteamanuensis ved Høgskolen i Østfold.
Stine, hvor er det lurt å begynne når du får utdelt pensumlistene i starten av semesteret?

[SPEAKER_02]

Det aller første som jeg ofte tipser minnestudenter om, er det å starte med emnebeskrivelsen, for der står læringsutbyttene. Læringsutbyttene er det du skal kunne når emnet er avslutta, og det er også det som legger grunnlag for hva slags eksamensoppgaver du får.
Så det å begynne med å få oversikt over alle læringsutbyttene, se hva er det de påpeker.
Ofte så har læringsutbytter ulike taksonomiske nivåer.
Du kan tenke at vi har et trappetrinn hvor du har de laveste taksonomiske nivåene som handler om å nevne eller beskrive.
Da trenger man ikke å gå så grundig til verks i forhold til å lese seg opp på tematikken.
Så har du leiesutbytter som er høyere oppe i trappetrinnet, som handler om å drøfte og analysere.
Da er det jo et større krav til hvor dypt du skal gå inn i fagstoffet.

[SPEAKER_01]

Dette høres kjempekomplisert ut.
Hvordan kan du tenke deg at studentene skal forholde seg til dette, i tillegg til alt de allerede skal lære i pensum?

[SPEAKER_02]

Jeg mener at det gjør det enklere for dem.
Selv om det høres komplisert ut, så er det en annen måte å jobbe med fagstoffet på.
For det er ganske komplisert hvis man tenker at en skal begynne med første penumbok.
Å lese hver eneste side fra A til Å gjennom hele pensumlista.

Da får man ofte veldig lite oversikt, og da leser man ofte veldig ustrategisk.

Så det å begynne med læringsutbyttet gjør at man leser mye mer strategisk, og kanskje da ikke trenger å lese alle bøkene eller alt som står på pensumlista.

[SPEAKER_01]

Kan du forklare hvordan studentene kan gjøre dette på egen hånd?

[SPEAKER_02]

Det kan være studenter som sitter på universitetet og lurere på hvordan de skal få til det her.

Da er det noe med det å finne noen studenter som man kan samarbeide med.

Det å begynne å få oversikten, fordele læringsutbytter seg imellom. Det å svare på læringsutbyttene ved å lese pensumlitteratur, kanskje finne støttelitteratur.

Så møtes etterpå og diskutere hva man har kommet fram til.

Så begynner å undervise for hverandre og fortelle om ulike læringsutbytter og svarene på det.

En annen ting som også er viktig å tenke på, er hvis du da sitter med en pensumbok som kanskje er veldig tjukk og veldig uoversiktlig, liten skrift, vanskelig å forstå umiddelbart hva som står der.

Så er det noe med det å begynne med hvem er det som har skrevet boka?

Hvilke briller er det den forfatteren har hatt?

Er det en medisiner som har skrevet boka, så kan det tenkes at brillene den forfatteren har hatt på seg, har vært veldig naturvitenskapelig.

Versus om du har en bok som er skrevet av en sosiolog som har en mer samfunnsvitenskapelig tilnærming.

For det legger jo føringer for hvilke teoretiske perspektiver den forfatteren har.

Så er det det å se på innholdsfortegnelsen.

Der er det ofte oppført ulike kapitler som kan være relevante for å svare på læringsutbyttene.

Så kan det være greit å se på referanselista, for da kan man få tips til andre kilder man kan gå inn og lese seg opp på.

[SPEAKER_01]

Du er spesialpedagog og har noen verktøy som studentene kan bruke?

[SPEAKER_00]

Ja, tidlig prøve å få oversikt over emnet, og én måte å gjøre det på er å gå til emneplanen og se om det er noen tema som trekkes fram, om det er noen tema som tas opp i flere forelesninger.

Da kan jo det være et signal om at dette er noe som faglærer eller foreleser mener er viktig og sentralt, og som de har satt av tid til å gå igjennom.

En annen måte å få oversikt over emnet og pensumlitteraturen i, er å prøve å begynne å bryte opp de ulike temaene.

Hva er det en skal gå igjennom i dette emnet her?

Hvis en er f.eks.

en pedagogstudent, så kan en gå til emneplanen og se.

Jeg skal gjennom f.eks.
lesing, jeg skal gjennom skriving, motivasjon, forståelse.
Tilpass opplæring.
Og så begynner hun tidlig å øve.
Fins det noen sammenhenger mellom disse?
Er det noen måter lesing og skriving handles ...
Er det noen sammenheng mellom lesing og motivasjon, og på den måten
begynne å skape sine egne sammenhenger?
Jeg er og opptatt av dette med visualisering.
For hvis en da tar fram et tomt ark, eller om en er på en skjerm, så
kan en begynne å strukturere og dele inn tema i bolker.
Så hvis en da er pedagogstudent, så kan en begynne med OK, jeg
skriver opp lesing og skriving, det hører sammen.
Så kan en begynne å dele det inn med ulike fargekoder, piler,
tusjer, bare for å tydeliggjøre disse sammenhengene.
Skrive ned stikkord.
Har en egne tanker om dette?
Hvordan henger dette sammen?
Ved å begynne å øve på å skape egne sammenhenger ved å prøve å
skrive inn sine egne refleksjoner ganske tidlig, sjøl om det ikke er
forventa at en skal kunne det med en gang, så er en i gang med å
reflektere.

[SPEAKER_01]

Det dere sier nå, egentlig begge to, er at før studentene åpner en
eneste bok, eller et kompendium av det de skal lese, så har de
begynt å sette seg inn i pensum ved å se på sammenhengene ved hjelp
av emneplanene, pensumlistene, innholdsfortegnelse ... Kanskje det
er litt det som står bakpå boka.
En sånn orientering og prøvd å få en oversikt over hva faget
egentlig handler om.

[SPEAKER_00]

Det er lett å gå seg vill i lesingen hvis en ikke helt vet hvor en
skal.
Så å ha en plan kan hjelpe med å få en mer effektiv lesing.

[SPEAKER_01]

Nå har studentene satt seg ned og lagd en plan og tusja og holdt på.
Så sitter de og skal begynne å lese en bok.
Hva gjør de da?

[SPEAKER_02]

Da er det jo mange ulike strategier, men det viktigste er jo å tenke
at det her er en måte å lese på som de kanskje ikke har helt
erfaring med fra før.
For mange er jo vant til en sånn puggekultur fra videregående.
Og nå handler det om å lese akademisk, og da er det noe med det å gå
i dialog med teksten.
Hvis man har et kapittel foran seg, kan det være viktig å lese det
flere ganger.
Og det å gå i dialog med det man nettopp har lest.
Er det noen andre perspektiver som mener noe annet enn det jeg har
lest nå?

Som ville sagt noe annet?

Eller hva vil den uenigheten i så fall bestå i?

Hvilke argumenter er det som brukes for å fremme de ulike perspektivene?

Er jeg enig eller uenig i det som jeg har lest akkurat nå?

Og hvorfor er jeg enig?

Eller hvorfor er jeg ikke enig?

Og da er du i gang med en drøftingsprosess eller det å være en aktiv leser, som gjør at du kanskje husker det man har lest mye lettere. For det handler om å repetere og få et eierforhold til det man har lest, for at man faktisk skal huske det i ettertid.

[SPEAKER_00]

Og arbeidsminnet har jo begrensa lagringskapasitet, så hvis en ikke repeterer, så forsvinner òg informasjon veldig lett ut, for å gjøre plass til ny informasjon.

[SPEAKER_02]

Repetisjon bør ikke bare være at man leser teksten mange ganger. Det kan også være at man gjentar det man har lest, holder et lite foredrag for katten sin eller for hunden sin, snakker med kjæresten sin eller bestemor.

Så det bør ikke bare være å lese, men det kan også være å gjenta høyt det man har lest.

[SPEAKER_01]

Det kan høres litt skremmende ut når dere snakker om repetisjon, og snakker om at en kanskje skal repetere ting to, tre, kanskje fem ganger.

Så høres det ut som det er veldig arbeidskrevende?

[SPEAKER_02]

Det er arbeidskrevende, men utgangspunktet er at man skal tenke livslang læring.

Det handler ikke bare om å stå til eksamen, man skal huske noe av det man har lest også etter eksamen.

Fordi at mange av våre studenter skal ut og jobbe med sårbare grupper og ta viktige avgjørelser på vegne av dem.

Da er det et poeng at de husker noe når de også skal ut og jobbe.

[SPEAKER_00]

Det er flere måter å repetere på å bearbeide fagstoffet.

Det er ikke bare å lese, men en kan òg skrive sammendrag etter en har lest, eller ta notatet mens en leser, sånn at en har flere knegger å henge fagstoffet på.

[SPEAKER_01]

Da har en jo dobbel gevinst, egentlig, for da vil en både lære stoffet bedre.

Eller tredobbel gevinst, egentlig.

En vil lære stoffet bedre, en vil være bedre forberedt til forelesningene.

Så en lærer det som skjer på forelesningene bedre.

Og en vil bli flinkere i yrket sitt seinere, kanskje.

[SPEAKER_02]

Ja, og det å lese og lese flere ganger og legge bort det man har lest, og så prøve å skrive et sammendrag, det gjør at man også, hvis ikke man klarer det, så har man kanskje ikke lest godt nok.

Men hvis man får til det, så får man jo et mye mer eierforhold til det man har lest.

Og da blir det en mye mer selvstendig anvendelse av teorien, som også da er kravet for å få karakteren A, B og også til dels C.

[SPEAKER_01]

Hvis du ikke orker å skrive sammendrag hele veien mens du leser, det kan ta ganske mye tid.

Men det er veldig fint hvis du klarer det.

Men et alternativ kan være å skrive i boka mens du leser.

Jeg er tilhenger av at du eier bøkene dine sjøl, for da kan du herje med å bruke de aktivt underveis.

Streke under, bruke tusjer, men også skrive ganske mye notater i boka.

Ikke et resumé av det som står der, men du får refleksjoner som hører til det du har lest.

De tankene som du har tenkt mens du har lest det, står i boka.

Og de kan du trekke videre inn i en tekst når du skal bruke det i din egen skriving seinere.

[SPEAKER_02]

Det tenker jeg er veldig viktig poeng.

Og akademisk lesing er jo en prosess, og det handler om å bygge stein på stein.

Og forståelsen kommer jo først med mengdetrening og kontinuerlig jobbing.

Og man må også ikke glemme det som jeg nevnte i sted, at det er viktig å tenke at man skal ha kunnskapen når man også er ferdig utdanna.

[SPEAKER_01]

Å lese akademisk er altså litt annerledes enn de andre måtene en er vant til å lese på.

Enten en leser for fornøynsens skyld, en sitter og leser en roman eller et ukeblad eller en avis, eller den lesingen som en er vant med fra skolen.

Husk at du leser for å lære, og for å bruke det du leser i dine egne oppgaver.

Takk for at du hadde på oss.

Husk å få med deg de andre podkastene våre om akademisk skriving og lesing, og lykke til i skrivearbeidet ditt.